

Sa četrnaest godina u svet narodne igre i pesme uveo ga je poznanik i odmah je postao njen „zatočenik“. Prve folklorne korake napravio je u AKUD „Sonja Marinković“ u Novom Sadu, posle prelazi u SKUD „Železničar“, i sa svojim saradnicima podiže FA „Vila“, danas sinonim za sve vredno u folklornoj tradiciji našeg naroda. Reč je o umetničkom direktoru ansambla „Vila“, koreografu, predagogu i predsedniku Saveza kulturno-umetničkih društava Srbije, gospodinu Miloradu Loniću, neumornom tragaocu za novim formama, običajima, svega onoga što je vezano za prošlost srpskog naroda.

- Čovek je biće igre, večiti homo ludens. Čovek je čovek samo dotle dok se igra. Sve u životu je jedna igra, koja treba da bude pozitivna i na radost svih - kaže gospodin Lonić. Za njega je pokret osnovno sredstvo komunikacije. Kroz pokret se izražavaju lična osećanja, pokret budi emocije kod drugih. Iako je folklor uvek bio atraktivan način izražavanja, još kao igrač počeo je da shvata da su spletovi igara u određenim koreografskim postavkama namenjeni izvođenju i prikazivanju na sceni, doduše u to vreme dosta skromni, da se nije dovoljno vodilo računa o komunikativnom aspektu igre. Ubeđen da igra postavljena na sceni ima smisao kroz doživljaj publike i da mora da nosi neku poruku, počeo je da istražuje prvo u sredini koju je najbolje poznao, u Sremu, tada smatran za područje koje sa plesnog aspekta nema ništa vrednog, a posle i u drugim krajevima naše i susednih zemalja. - Kada sam zavirio u sela: Karlovčić. Prhovo, Brestać, tzv. donji Srem, potom Kuzmin, pa fruškogorska sela, Jazak, Susek, Beočin i mnoga druga, shvatio sam koliko bogatstvo nosi svako od nas. Ovo nepravedno zapostavljeno etnokoreografsko područje osim manastira, dinamične istorije, prirodnih odlika, obdareno je narodom koji nosi u sebi vredan genetski kod - nematerijalno kulturno nasleđe svojih predaka. Igra tamošnjih meštana imala je jednostavan igrački obrazac - dva desno, dva levo, ali joj je struktura bila veličanstvena. Neko je to igranje u mestu metaforično nazvao „čovekom ravnice koji prkosi prostoru“. Ono je sa današnjeg aspekta dinamičnih kretnji bilo neinteresatno. Ali, kada se zaviri u suštinu i sadržaj, to je filigranski rad srpskog roda - objašnjava naš sagovornik. On se potom obreo u Makedoniji, Pčinji, Vranjskom i Leskovačkom polju, Kosovskom Pomoravlju, Belopalanačkom polju, istočnoj Srbiji, Svrljiškoj kotlini, okolini Knjaževca, Timočkoj Krajini, Banatu, Bačkoj i opet Sremu. Bavio se i Srbima iz Kninske krajine, Like, Podgrmečja, Potkozarja, Trebave, Crne Gore i u mnoštvu odlika svakog kraja zapazio jednu zajedničku - gostoprimstvo. Oduševali su ga ljudi iz naroda, koji plesne korake nisu učili od profesionalaca, već to nosili kao nasleđeno dobro. Počevši da shvata njihovo majstorstvo uporedio ga je sa jazz-om, nezavršenim procesom, otvorenim sistemom komunikacije. Ne postoji šema i završenost, nego pravilo u okviru kojeg svako kreira i ispoljava svoja unutrašnja osećanja i to apostrofira kao veličinu naše tradicionalne igre, tradicionalnog plesa, koji pored socijalnog

aspekta i negovanja zajedništva daje mogućnost svakom pojedincu da ispolji svoju pozitivnu stranu, i da to isto urade podstiče sve druge oko sebe. Kroz igru, upoznao je ne samo svoj narod, već i baštinu naših suseda, impresivno nasleđe Slovaka, Mađara, Rumuna, Bugara, Grka, bogat repertoar romske populacije.

- Naša igra je kompleksna forma koja sadrži metro ritmički, kinetički deo vezan za fizičku aktivnost. Ona ima i duhovnu dimenziju i nije čudno kada se kaže: „Kako čovek igra takav je i čovek.“ Kroz igru se ispoljava naš senzibilitet. Igra nosi mnoge tajne nešeg bića i sa tim neverbalnim kretnjama, a čovek je stalno u pokretu, svaki igrač pokazuje svoja osećanja. To je ono sa čim sam počeo da se zanimam i ta moja saznanja i iskustva pokušao sam da prenesem u knjizi „Koreografija, tradicionalni ples na sceni“, koja treba da se pojavi u izdanju Matice srpske početkom 2018. godine. Ona se bavi aktualizacijom naše tradicionalne igre, kroz sadašnju generaciju - objašnjava gospodin Lonić, čovek koji nikada ne zaboravlja da pomene svoje saradnike, svoj tim: muzičara i vođu tamburaškog orkestra Ivana Saba, prof. dr Slobodana Milovančeva sa kojim je igrao i koji mu je bio profesor, Slavicu Nikolić i Svetlanu Vuksanović koje vode mlađe sastave, svoju ćerku, Miljanu Romić, koja vodi predizvođački ansambl, Dragana Narandžića vođu narodnog orkestra, etnomuzikologe Jovana i Valentinu Letić, koji se bave zapisivanjem i transkripcijama, svoju supruga Tatjanu Manestar koja pomaže oko nošnji i drugih poslova. Svi oni u rad sa mladim ljudima uložili su puno energije i truda, ali svaki trenutak, i onaj najteži smatraju vrednim jer zadovoljstvo posmatranja kako ta deca rastu i postaju uspešni ljudi, bezmalo svi sa fakultetskim diplomama, ispunjava ih i nadahnjuje za dalje rad. „Vila“ daje prostor ne samo mladim ljudima, već i bišim igračima i onima koji nikada nisu igrali. Kako ne bi došli u nezgodnu situaciju da odgovore na pitanje: „Vi ste doveli decu da nauče da igraju, ali kako ćete im objasniti zašto vi ne znate da igrate?“, Milorad Lonić je prihvatio rad sa roditeljima najmlađe „Viline“ dece. Mnogi od njih su oduševljeni što su se odazvali izazovu. Gospodin Lonić je siguran da će veliki podstrek za dalji razvoj kulturno-umetničkih društava u Srbiji i dijaspori, biti odluka UNESCO-a o upisu srpskog kola na Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovečanstva. Jer, kakvi smo mi to Srbi ako ne znamo da pričamo srpskim jezikom? Kakvi smo mi to Srbi ako ne znamo da igramo naše kolo, da zaigramo i zapevamo našim neverbalnim jezikom?